

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

E-birtokvédelem: problémák és kihívások 2016. július 1. előtt és után

Szerző: dr. Kajó Cecília

Budapest, 2016. március 30.

I. Bevezető

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 340/B. § és 341/J. §-ai szabályozzák a közigazgatási perekben illetve a birtokvédelmi határozat megváltoztatása iránti perekben a keresetlevél elektronikus benyújtásával összefüggő jogszabályi rendelkezésekkel kapcsolatos eljárásokat.

A szabadon választott és a kötelező kategóriák közötti cezúrát az év közepe adja, az alábbiak szerint:

A Pp. 397/1. § (1) bekezdése alapján 2016. június 30-ig a Pp. azon rendelkezéseit, melyek kötelező illetve kizárólagos elektronikus kapcsolattartásról rendelkeznek, akkor kell alkalmazni, ha a fél vagy a képviselője illetve az elektronikus kapcsolattartással egyébként érintett fél az elektronikus kapcsolattartást választja.

A Pp. 397/1. § (2) bekezdés b-c.) pontja szerint 2016. július 1-jétől a kötelező elektronikus kapcsolattartás tekintetében e törvénynek a Pp. valamint egyéb eljárásjogi és igazságügyi törvények módosításáról szóló 2015. évi CLXXX. törvénnyel megállapított 340/B. §-sát a 2016. július 1. napján és az azt követően indult közigazgatási eljárás során hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti perekben, 341/J. §-sát a 2016. július 1. napján és az azt követően indult jegyző előtti birtokvédelmi eljárás során hozott birtokvédelmi határozat megváltoztatása iránti perekben kell alkalmazni.

A módosító törvény tehát a kötelező vagy kizárólagos elektronikus kapcsolattartást 2016. július 1-jétől vezeti be azzal, hogy ha a fél, képviselője vagy az elektronikus kapcsolattartással egyébként érintett az elektronikus kapcsolattartást választja, akkor ezen időpont előtt is a Pp. kötelező, illetve kizárólagos elektronikus kapcsolattartásról szóló rendelkezéseit kell alkalmazni.

Hogy értsük, miről is van szó: az elsődleges szabály tehát az, hogy a 2016. július 1. napján, vagy azt követően indult közigazgatási, illetve birtokvédelmi eljárásokhoz kötődő címbeli pertípusok kapcsán irányadóak a kötelező, illetve kizárólagos elektronikus kapcsolattartásra irányuló szabályok.

A korábban indult eljárásoknál csak akkor irányadóak, ha a fél vagy képviselője, illetve az elektronikus kapcsolattartással egyébként érintett az elektronikus kapcsolattartást választja.

Fontos, hogy a jogi képviselővel eljáró felet, illetve a belföldi székhelyű gazdálkodó szervezetet kötelezi a Pp. az ÁNYK igénybevitelével elektronikus úton történő kereset-előterjesztésre az első fokú határozatot hozó közigazgatási szerv, illetve a jegyző felé.

Tehát e körön kívül eső felek továbbra is beadhatják a hagyományos módon (papír alapú keresetlevél) jogorvoslati kérelmüket a jegyzőnél, illetve a közigazgatási szervnél.

II. Feladatok

Az I. fokú közigazgatási határozatot hozó szerveknek és a birtokvédelmi határozatot hozó jegyzőknek 2016. január 1-jétől elektronikus perindítással kapcsolatos feladatokat kell tehát ellátniuk, melyekhez alapvető informatikai és további szakmai tudnivalók szükségesek.

Mi szükséges az elektronikus perindításhoz kapcsolatos feladatokhoz?

- rendelkezni szükséges letöltött ÁNYK programmal,
- biztosítani kell a kereset benyújtásához szükséges ÁNYK űrlapot,
- digitalizálni kell a felülvizsgálni kért határozat alapjául szolgáló ügy iratait,
- hivatali ügyfélkapuval kell rendelkezni.

Amennyiben az elektronikus kapcsolattartást választó, illetve arra törvényileg kötelezett fél keresetet kíván benyújtani közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt, valamint a jegyzői birtokvédelmi határozat megváltoztatása iránt, le kell töltenie az ÁNYK rendszerén belül kitöltendő, majd így továbbküldendő keresetlevél-űrlapot.

Az ügyfél és a hatóság az ÁNYK-t egyaránt a következő oldalon éri el:

https://www.nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvany_apeh/keretprogramok/abevjava_install.html (2016. március 30-i letöltés szerint)

Az ÁNYK-ba szükséges feltöltendő űrlapokat az alábbi oldalon lehet elérni: <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/formanyomtatvanyok> (2016. március 30-i letöltés szerint)

Hogy az űrlapokkal kapcsolatban milyen problémák merülhetnek fel, tekintsük át a következő fejezetben.

III. Problémák

Írásom lezárásakor, 2016. március 30-án egyetlen fővárosi kerületi önkormányzatnak sem állt rendelkezésére saját fejlesztésű űrlap a honlapján, nem mutatott link az ÁNYK letöltési helyére, nem mutatott link a bíróság oldaláról letölthető űrlapokra, és nem tettek közzé tájékoztatót az elektronikus eljárás megkönnyítése érdekében.

Mit kell tehát tenni az ÁNYK használatának biztosításához a hatóságnak?

Választ erre a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokról és az állam által kötelezően nyújtandó szolgáltatásokról szóló 83/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet 43. alcíme ad. A 148. § (3) bekezdés g.) pont szerint a felhasználónak (figyelemmel a 142. §-ra) díjmentesen biztosítania kell az általános nyomtatványtervező alkalmazást az ÁNYK-val kitölthető elektronikus nyomtatványok tervezéséhez.

Az ÁNYK keretprogram korábban nem tette lehetővé, hogy a felhasználó választhassa ki az űrlap címzettjét, ezért a keresetlevél benyújtásához az ÁNYK nyomtatványt a hatóságnak kell biztosítania saját

honlapján.

A Pp. módosítást követően 2016. január 29-i napon, telefonon végzett felmérésem alapján Budapest Főváros 23 kerületének egyike sem rendelkezett a fent hivatkozott űrlappal az ÁNYK rendszerben, a „ki és mikor fejleszti ki az űrlapot” típusú kérdésekre arról tájékoztattak, hogy több megkeresést küldtek a Belügyminisztérium felé, egyelőre a visszajelzést várják.

Az egységes szempontok szerinti kezeléshez (lévén, hogy több ezer hatóságról beszélünk országos szinten) a Belügyminisztérium E-Közigazgatási Főosztálya állásfoglalásában a következő segítséget nyújtotta:

„Minden érintett szervezet saját űrlapot készít, melyen megtörténhet nála a keresetlevél benyújtása az alábbiak szerint:

- Az Országos Bírósági Hivatal (továbbiakban: OBH) által adott elektronikus nyomtatvány szolgálat mintaként a közigazgatási szervek és a jegyzők számára a saját határozataikkal szembeni keresetlevél benyújtására kialakítandó ÁNYK űrlapjuk elkészítéséhez,

- Ezt az adattartalmat a közigazgatási szerv illetve a jegyző kiegészíti a Pp. Által (330. § (1), illetve 341/F. § (1) bekezdéseiben előírt speciális tartalmi elemekkel,

- Az űrlapot közzéteszi honlapján és célszerű, hogy az OBH honlapján is legyen megjelenítve az elérhetősége,

- Az OBH mintaként szolgáló elektronikus űrlapjának verzióváltása esetén a közigazgatási szerv, illetve a jegyző gondoskodik az új verzióval egyező tartalmú saját ÁNYK űrlap elkészítéséről és közzétételéről,

- A minta űrlapot és a közigazgatási szervek, jegyzők feladataival kapcsolatos tájékoztatót központilag közzé kell tenni (OBH honlapján, az Önkormányzati Értesítőben) a Miniszterelnökség Területi Közigazgatásért felelős államtitkárának megkeresésével gondoskodni kell a kormányhivatalok tájékoztatásáról.” (BM E-Közigazgatási Főosztály Állásfoglalás, 2016. február 22.)

IV. Mi áll jelenleg rendelkezésre?

A jegyzői birtokvédelmi határozat megváltoztatása iránti per keresetlevelének letöltendő, az ÁNYK rendszerben használható űrlapja a hivatkozott <http://birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/formanyomtatvanyok> oldalon a V-P-12-01-01 számú elektronikus űrlap.

Ez az ÁNYK-rendszerben - letöltés után - az „Új nyomtatvány” menüpont kiválasztása után OBHGEPI_P01 néven szerepel a már esetleg korábban letöltött, megnyitható elektronikus nyomtatványok közt. Megnyitás után az űrlap 1. oldalán az „Ügy kategória” nevű rovatban legördülő menüből választható ki a „Birtokvédelmi per” ügypélda.

A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti per keresetlevelének letöltendő, az ÁNYK rendszerben használható űrlapjából háromféle is van a hivatkozott oldalon, TM-KM-12-24-01, T-K-12-01-01, T-K-12-02-01 számú elektronikus űrlapok. Ezek az ÁNYK-rendszerben - letöltés után - az „Új nyomtatvány” menüpont kiválasztása után OBHGEPI_P24, OBHGEPI_K01, OBHGEPI_K02 néven szerepelnek a már esetleg korábban letöltött, megnyitható elektronikus nyomtatványok közt.

Az ÁNYK rendszeréből adódóan - amennyiben az elektronikus keresetindításra kötelezettek körébe tartozik az ügyfél - elektronikus ügyfélkapun keresztül kell eljuttatnia az ügyfélnek a keresetlevelet, valamint (okirati) mellékleteit. A benyújtott iratok esetlegesen szükséges digitalizálására a jegyző, illetve az elsőfokú döntést hozó közigazgatási szerv kötelezett.

Ha a birtokvédelmi határozat megváltoztatására irányuló keresetet közvetlenül a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz nyújtották be, a bíróság megkeresi a jegyzőt a birtokvédelmi alapügy iratainak digitalizált formában történő felterjesztése végett.

Összegzem az eddigieket zárásként: jelenleg tehát Budapest Főváros 23 kerületének egyike sem tájékoztatja a jelenleg szabadon választható elektronikus bírósági útról az ügyfeleket, nem ad elérhetőségi linket az ÁNYK program letöltéséhez, a bírósági oldalon található űrlapokhoz, és arra sem hívja fel a figyelmet, hogy melyik űrlapot szükséges használni a szóba jöhető opciók közül.

Arról, hogy a bíróság befogadja-e a saját oldaláról letöltött űrlappal egyetemben beküldött digitalizált keresetlevelet, még nincsen rendelkezésre álló adat. A BM E-Közigazgatási Főosztály állásfoglalása szerint az ott található űrlapok csak mintaként szolgálhatnak, hiszen a speciális adattartalommal még ki kell egészíteni azokat.

2016. július 1-jétől mindez élesben fog működni, a választhatóság egyelőre a próbaüzem záloga. Remélhetőleg addig a gyakorlat utoléri az elméletet....
